

KÖZVÉLEMÉNY.

POLITIKAI TARTALMU LAP.

Megjelen minden csütörtökön és vasárnap.

Előfizetési árak:		Szerkesztőség és kiadóhivatal:	Hirdetések jutányos árért közöltetnek.
Egész évre	6 frt — kr.	Győrött, Deák Ferencz-utca 8. szám.	Nyilttéri közleményekért petitsoronként 5 kr. és 30 kr
Fél évre	3 frt — kr.	hova a lap szellemi részét illető közlemények, valamint az előfizetési	bélyegdíj fizetendő.
Negyed évre	1 frt 50 kr.	pénzek és hirdetések küldendőek.	Kéziratok nem adatnak vissza.
Egyes szám ára: 5 kr.		Hirdetéseket elfogad Nitsmann J. ur papirkereskedése és könyvnyomdája is.	

Az Eötvös-töredék.

Győr, 1893. augusztus 12.

A magyar nemzet igazai, amelyekért negyvenöt év előtt dicsőséges harcokban ontottuk vérünket; az az ideális eszme, amelyet magyar függetlenségnek nevezünk s a melyért a magyar ember kisebb-nagyobb megszorításokkal még ma is lelkesül; az, a mióta a Wekerle-Csáky-Szilágyi triumvirátus a protestansok és zsidók kedvéért a katolikusok mély sérelmére az egyházpolitikai reformok eszméjét megpendítette, mind csak mellékes dolog, amelyek czégernek még megmaradhatnak az Eötvös párt programjában, kivált ha választások alkalmával a t. polgártársak magyaros érzelmeit kell megnyerni, de amelyekért a frázisok eldekklamálásán kívül tenni és cselekedni idejét multa, mert ma már nem ez képezi a nemzeti politikát, nem ez a magyar nemzet fejlődésének sine qua non-ja, mert ezek a „nagy reformok” mellett másodrendű kérdésekké törpültek.

Csak a nagy reformok azok, amelyekért az igazi magyar ember lelkesülhet, szólhat, tehet és cselekedhetik.

Ez az Eötvös pártjának politikája, amelyért kész a függetlenségi anyapárttal teljesen

szakítani, s a szabadelvű kormánypártnak segédkezet nyújtani.

Ezt olvashatja és értheti minden katolikus ember abból a nyilatkozatból, amelyet Eötvös Károly és társai küldtek a függetlenségi párt elnökének válaszul arra a jelentésre, amelyet a megbomlott párt egyesítése czéljából kiküldött hat képviselő szövegezett.

„Mi pedig — mondják Eötvös és társai — a politikai pártok természetével és a pártok törekvésének sikerével összeegyeztethetetlennek tartjuk, hogy ép e nagy reformok terén egy és ugyanazon párt egy része egy irányban, más része más irányban fejtsen ki akeziót. Teljes megnyugvást csak akkor nyerhetünk, ha az ellenakció a párt minden tagjára nézve erkölcsileg azonnal lehetlenné tétetik és ha a párt ünnepélyesen kimondja, hogy minden tagjától határozottan elvárja, hogy se parlamentben, se sajtóban, se a megyékben, se a kerületekben ellenakciókat nem fejt ki, sőt attól távol marad és egyuttal ezt pártkérdésnek nyilvánítja.”

Feltételezünk annyi önértetet a pártkörben maradt függetlenségi képviselőkről, hogy Eötvösök ez abszurd és zsarnoki feltételeit mellőzik s nem dobják áldozatul az ő kedvökért a politikai és vallásos meggyö-

ződés szabad nyilvánítását: ép azért nem is hisszük, hogy ez alapon a függetlenségi és Eötvös-párt közt a kibékülés megtörténhesék. S hogy ez alapon a kibékülés meg ne történjék, azt a függetlenségi párt jól fel-fogott érdeke kívánja, mert ellenkező esetben a katolikus választókat abba a kényszerhelyzetbe hoznák, hogy a függetlenségi párttal ne csak minden összeköttetést megszakítsanak, hanem ellenében, megbuktatására minden megengedett módot és eszközt felhasználjanak. Elvégre is a hazafiság okos nyilvánulását nem az ország lakosai nyugalmanak felzavarásában fogják látni és keresni, s az olyan függetlenségi párttól vissza fognak vonulni, mely a függetlenítést nem annyira az osztrák fenhatóságtól, mint inkább Istentől és az ezredéves katolikus hittől czélozza. A magyar katolikus nép hite a szivben gyökerezik; ragaszkodik hozzá körmeszakadtaig; de gyökerezik meggyőződésében is, mert tudja, hogy hite az, mely megnyugvást szerez neki földi életében, s boldogságot, ha megszabadul az élet bajaitól. S ha egyszer látja, hogy szive érzésével, esze meggyőződésével ellenkező ujitásokat akarnak reá erőszakolni, az ellen az igazság és méltányosság nevében teljes erővel tiltakozik s érez

TÁRCSA.

A paradicsom.

(Lessing).

I.

Egy almáért túladni üdven,
Oh Ádám, mily kíváncsiság!
Az édent, én helyetted élven,
Még ma is bírná a világ. —

Hogyan de, ha próbagyümölcsésé
Szóló leundett akkoron?
— Hiszen barátom, ej no — többé
Igy se volna paradicsom.

A tévedés.

(Lessing).

II.

Ebje karján, födetlen mellel
Mérészen néz le
Lotti. Hány telt el kezőzönnel
Rámeredvén szeme.

Én gondolkodva arra mentem,
S néztem merőn elé.
Hah! ezt is rabbá, véli, tettem.
S kaczag szemem közé.

De mondvá jó órában, itten
A nő téved nagyon;
Én barkóczás ebjére néztem:
Tisztes állat bizony.

Pájer Mihály.

Stréberek.

— A „Közvélemény” eredeti tárczája. —

Ha állana még a kasztrendszer, egyik osztályába a strébereket osztanám, mert valósággal egy sajtáságos osztályt képeznek. Költőnek meg strébernek születni kell, azzá lenni nem lehet, ehhez különös dispozició kell, a mit megszerezni, ha nincs meg a vérben, nem lehet.

A stréberek osztálya több al-osztályllyal bír. Vannak politikai stréberek vagy stréber-politikusok (ujságírói nyelven szédelőgőknek is mondják); vannak stréberek a tudományban is (ezek valamennyiében egy-egy kítőző szabó veszett el, mert kiválóan kultiválják az ollózás művészetét s a német frakkot ügyesen tudják zsinóros attilává alakítani); az irodalomnak is megvannak a maga stréberei (családi összeköttetések révén akarnak emelkedni); a mindennapi élet is ismeri a stréberek bizonyos fajtáját. Ezek vannak legtöbben az ugynevezett értelmiségből, de a legszelidebbek s legkevésbé veszedelmesek, mert nevetségesség, „a nevetségesség pedig — tudvalevőleg — öl”.

Nagy igazság az alapja a latin mondásnak: „Quotidina vilescunt”, a mindennapi csakhamar unottá válik. Nemünknek veleszületett remek hibája ez. De az a szertelen ujság- ujitásvágy, a

mi széltiben-hosszában uralkodik a kerek világon — schol sincs annyira kifejlődve, mint a mindennapi élet stréberéinél. Mindegyikben egy-egy nagy reformáló veszett el, — legalább ők szentül meg vannak erről győződve.

Ennek az ujságvágnak, az emberi elme folytonos hanykódásának az emberiség tagadhatatlanul sokat köszönhet. Ez a vágy hajtja, üzi a tudóst, hogy a természet rejtekeit éles elméjével kifürkészni törekedjék, ez a művészt, a költőt, hogy a lelkében sokszor tán fájdalmas közl fogamzott gondolatokat mentől hivebben — így annál remekebben — testesítse, tolmácsolja. Ez az ujságvágy ösztökéli a mindennapi élet stréberéit is! De fájdalom! vagy nincs működési terük, vagy az emberek nem képesek hozzájuk felemelkedni, őket megérteni. — ezt szokták hajtogatni, hogy elméjük ürességeit vagy képzettségök togyatékosságát takarhassák. De a stréber nem csügged, hiszen épazért stréber, sokféle módot használ, hogy a mindennapi életen felül emelkedjék, mert utálja a közönségest, gyűlöli a sablont s lesz — a sablón rabszolgája, mert — feltűnni vágyván — a társadalom u. n. hangadó elemeit egész a majmolásig utánozza, nincs neki eredetije, fordul a máséhoz. Ebben az egyben következetes, — minden másban következtelen, mert folyton környe-

magában annyi erőt, hogy jogait és igazait ily támadásokkal szemben meg tudja védelmezni.

Nagy érdeklődéssel várjuk tehát, mit fog a függetlenségi anyapárt Eötvösök nyilatkozatára válaszolni; valjon Eötvösök kedvéért köttet e szájkosarat tagjaira s kiteszi-e ezzel magát annak a veszedelemnek, hogy a jövő parlamentben csak itt ott lézengjen egy függetlenségi képviselő; vagy pedig többre becsülve a függetlenségi elvet valló katolikus választók bizalmát, visszautasítja Eötvös Károly nagymértékben megszegve nitő feltételeit.

A katolikus nép és vezetői részen állanak és tudni fogják kötelességüket.

+

A polgári házasság. A kötelező polgári házasságról szóló törvényjavaslatot, melyet a minisztertanács elfogadott, mint hírlík, a nagy hadgyakorlatok után maga Wekerle főminiszter fogja a királynak bemutatni s kérni a felség beleegyezését a képviselőházban leendő benyújtáshoz.

A közös hadügyminiszterium ideiglenes vezetésével a király báró Merkl tábornagyot bízza meg. A beavatott körök véleménye szerint ez nem előjele annak, hogy báró Merkl lenne Bauer utódjául kiszemelve. A Wiener Allgemeine Zeitung értesülése szerint Lobkovitz Rudolf herezeg budapesti hadtestparancsnok lesz Bauer utódja.

A tanügyi értesítő Ujlaky Géza felelős szerkesztése mellett terjedelmének észszerű nagyobbitásával megjelent s csak örömmel fejezhetjük ki a kívánt változtatások létesítése felett, és hogy ezt gyakorlatilag betanúsítuk, egészen magunkévá tesszük és felkaroljuk azon indítványát, hogy a pozsonyi megállapodáshoz képest már a jövő tanévben elemi iskoláink reggeli előadása nem nyolcz, hanem kilencz órákor kezdessék. E határozat életrevalósága magával a határozattal igazoltatik legjobban. Üdvözljük ez indítványáért.

zetéhez kell alkalmazkodnia. Ez a szerinte okos alkalmazkodás az ő létköre, innen ingatagsága, állhatatlansága.

Ha a helyzet, a körülmények kívánják, tud szerény is lenni — a végletekig. — rendszeren azonban többnek tartja magát, mint a mennyi, tanultabbnak, műveltebbnek, mint a milyen.

Az erkölcsi kvantumot cifra rongyokban keresi. Uraságoktól levett ruhadarabokat őlt fel, melyekkel, mint ujjakkal kérkedik. Haragját vonod magadra, ha pl. hivatalnok létére meg nem nagyságolod, ha bérlő létére nem földesurnak nevezed.

A tanultságot, műveltséget felületességben, keresi. Nagy hangon beszél a tudományok mai álláspontról, a miknek gyakran abc-jét sem ismeri, egy-két tetszetős frázist eltanulva, hozzászól mindenhez s e fajta szólás-mondásait lépten-nyomon alkalmazza, hogy — kárba ne vesszenek. Nincs dolog, a mitől megretülálna. Birálja a költőket önállóan — egyik-másik lap jó vagy rossz kritikusa után; ítéletet mond, a mint az időszak járja — a tavaszi vagy őszi képkiallítás alkalmával a festők alkotásai felett hasonlóképp teljes szakismerettel, önállósággal. Nagy mondásokban páratlan. Van-e aztán nevelésesebb valami, ha egy alig ismert költőt, festőt legott Homér vagy Ti-

Somogy megye közgyűlése Kapotsffy Jenő országgyűlési képviselő indítványára kimondta, hogy a katonai levelezések tárgyában kiadott belügyminiszteri rendelet ellen, minthogy azt törvénybe ütközőnek tartja, felir az országgyűléshez s külön tiltakozó felterjesztést tesz a kormányhoz. Együttal utasítja a megye alispánját, hogy az érintett miniszteri rendelet ellen, annak végrehajtását a törvényben kijelelt módon megtagadván, ugyancsak a törvényben kijelelt módon járjon el.

A békésmegyei gazdasági egyesület. Tudvalévő, hogy Békésmegyében a múlt években méltán aggodalmat keltő szociálista zavargások voltak. Ezek ellensúlyozására a fenn nevezett egyesület üdvös szabályzatot dolgozott ki, amely szerint a mezei munkásoknak a vármegye által kiállított bérelvével kell birniok, amely nélkül szerződteni nem lehet, rossz termés esetén jogukban áll a munkadíjat aratórészt helyett pénzben követelni. Megállapítja a szabályzat a konvenczió kiadásának idejét s a vitás kérdések eldöntésére gazdasági szakértőket rendel. Vasárnap munkaszünet van, azonban fürgeteg vagy egyéb kárt hozható veszély esetén a munkások kötelesek dolgozni állami díjért. Ha a eseléd csatába megy, két hétig teljes, azután félfizetést kap; hadjárat alatt családja félfizetéssel kártalanítottatik s az elfoglalt lakást megtartja s nemesak aratási, hanem eséplési és más egyéb mezei munkára is világsan szerkesztett szerződést kell kötni. A gazdasági egyesület e szabályzata úgy látszik, többet használt, mint a királyi biztos intézmény.

XIII. Leo pápa a magyar kath. tanítókhöz.

A kath. tanítók egy hódolati albumot küldöttek a szent Atyához, melyben aláírásukkal megerősített hódolati felirattal fejezték ki érzelmeiket Krisztus földi helytartója iránt jubileuma alkalmából. A hódolati albumot dr. Komlóssy Ferenc esztergom megyei főtanfelügyelő nyújtotta át a sz. Atyának, aki most atyai szeretete jeléül, amelylyel a tanítók iránt viseltetik, a következő levelet intézte dr. Komlóssy Ferencnek:

„Kedves Fiunk üdvöt és apostoli áldást! Nem kételkedhetel azon, mennyire kedvesek voltak

zian fölé emel, — vagy ha valamelyik kezdő szobrász a tavaszi kiállításon elismerő okmányt kap, mindjárt Canovát emlegeti. De páratlan az ember szólásban! S tán az oka is érthető?

Műveltnék akar látszani. Ezt úgy gondolja elérhetőnek, ha beszédébe idegen szokat, szólásokat kever, a miknek gyakran helyes értelmét sem ismeri. Beszél aztán pl. „klasszikus hidegről“, szidja a „kolosszális esőt“, „fenomenális ölebet“ emleget, régi módi aranyórját „banálisnak“ mondja.

Franciáskodni akar franczia szellem s izlés nélkül. Összes francziáskodása néhány unostuntig hangoztatott mondásban: „le styé c'ep l'homme“, — a mi tökéletesen szent igaz — s a „bon jour“ köszönésben áll.

A stréber stréberrel szoros barátságot nem szokott kötni. Ismerik egymást nagyon jól. Komolyak, hideg udvariasak. Meglepi az embert az affektált komolyság, melylyel egymással beszélnek. Cato mirari se ajebat.

A stréber meg hazudtolják „das beste Mittel etwas zu scheinen ist — etwas zu sein“ szópmondást.

Ki ne ismerne egy-egy ilyen alakot? Hisz közöttünk forgolódnak.

S. I. Gy.

nekünk azon szerenesekivánatok, melyeket püspökségünk ötvenedik évfordulója alkalmából a te közvetítésed által Magyarországból oly számos hívők irántunk kifejezni iparkodott.

És pedig annál kedvesebb volt előttünk a tisztelet eme kifejezése, mivel azon kedves fiaink a tanítói hivatással foglalkoznak. Mert ha az emberek minden osztályánál szerejük és kedvesen fogadjuk eme törekvéseket, még inkább kedvesebb az, ha oly férfiak részéről történik, kiknek szavát és példáját az ifjuság követi, mely azok által a tudományokra és jó erkölcsökre képeztetik. Miután pedig ők azt óhajtották, hogy hódolatuk általadjon tudomásunkra, mi is azt óhajtuk, hogy te általad legyen nyilvánvalóvá a jóindulat és szívünk szeretete, melylyel őket és hivatalukat által karoljuk. Szívünk hasonló érzelmeit akarjuk kifejezni az esztergomi egyházmegye kegyes növénydekeinek is, kik összegyűjtötték amaz ajándékot, melyet te nekünk felajánlottál. Végre teljes szerencsét kívánva, ugy az említett tanítókra és tanuló ifjuságra, valamint reád is kedves fiam szeretettel adjuk apostoli áldásunkat.

Kelt Rómában szent Péternél, július 29, 1893. pápaságunk 16-ik évében

XIII. Leo pápa.

Reflexiók a m. kormány egyházpolitikájára.

II.

A társadalomnak létesítő-eleme a jól rendezett család, a jó családnak alapfeltétele a keresztény és szilárd alapokon nyugvó egységes felbontatlan jellegű házasság. Ezt az Isten maga létesítette ilyképen; az ő munkáján hiába kíván az emberi bölcsesség javítani; jobb alapot senki sem vethet nála. Világosan beszél e tekintetben a ki nyilatkoztatás. Isten kezdetben csak egy férfit teremtett s csak egy nőt rendelt mint segítőt feleségül melléje. Ezek 9 száz esztendőnél tovább minden jó és balsorsban egymással jól megérttek. A szenvedések nem szakították szét, hanem inkább szorosabban egybe olvasták sziveiket, vállvetve igyekeztek az időnkint felmerülő bajokat családjukról elhárítani. Isten maga akarta, hogy ketten legyenek egy testben, következőleg egygyek legyenek szívben lélekben is. Frigyüket az elválhatásnak távoli gondolata, a gyűlöletnek még csak parányi árnyéka se homályosítsa meg.

A házasság nem maradt ugyan mindig meg eredeti tisztaságában; elharapódzván a bálványozás, sokistenimádás az emberek között, a sokne-jűség is lábrakapott, még pedig olyannyira, hogy a majdnem általános szokásnak jóhiszeműségből néha még az igazak is hódoltak. De nehogy az emberi nem végpusztulása idő előtt bekövetkezzék. Isten a bajnak orvoslásáról még jókor gondoskodott. Mert mikor eljött az idők telje, az Istenfia, ki nem jött a törvényt felbontani, hanem megtartani és megtartatni, a házasságra nézve is visszaállította az ősi, tökéletes állapotot. Megkivánta ezen helyreállítást azon isteni intézmény, melynek az emberi nem fenmaradását, elszaporodását és jobbravaltozását eszközölnie kellett.

Ennek egyszersmint jelvényül is kelle szolgálnia, sz. Pál szerint, mely Krisztusnak viszonyát az ő szeplőtelen arája: az egyházhoz jelképezze. Mindezen magasztos célokra alkalmatlannak bizonyult volna, ha megmarad ekoresodásában. De hogy Jézus azt ősi romlatlan állapotára felemelni és megszentelni csakugyan akarta, kitűnik az egész eljárásából és fenséges tanításából. Mindenek előtt nevezetes, hogy ő tanítványával együtt a kánaai menyegzőn Galileában megjelent s evvel a házasság szent voltát elismerte, jelezte. De miért hozzuk mi

fel ezeket? Azért, mert ezek általános érvényű igazságok; ezeké kell, hogy legyen a végső diadalom. Quia nunquam satis dicitur, quod nunquam satis discitur. A nevezett mennyekző után nem sokára az írástudók és farizeusok Jézushoz járulván, e szavakat intézék hozzá: szabad-e a férfinak elhocsátani feleségét akármi okból? Ő pedig felelvén, mondá nekik: Mit parancsolt nektek Mózes? kik mondák: Mózes megengedte válólévlé írása mellett az elbocsátást. Jézus pedig felelvén, mondá nekik: Mózes a ti szívetek keménysége miatt engedte meg nektek az elválást, de kezdetben ez nem így volt. Máté XIX. 8.

A teremtés kezdetétől férfiúvá és asszonyá teremtette őket az Isten. Ezért az ember elhagyja atyját és anyját és feleségéhez ragaszkodik. És ketten egy testté lesznek; azért már nem kettő, hanem egy test. Amit tehát Isten összekötött, ember el ne válassa. És a házban tanítványai ugyan arról ismét kérdezek őt. És mondá nekik: A ki elbocsátja feleségét és mást veszen, házasságtöréssel vét ellene. És ha az asszony elhagyja férjét és máshoz megyen, paráználkodik. Márk X. 2-12. Ezen igék természetesen egészen másként hangzanak, miént melyeket egy kormánypárti vezérférfiú egy díszes gyülekezet tapsviharai között nemrég hangoztatott, midőn mondá: *Nincsen hatalom, mely akárkinek is megtilthatná, hogy akárkit el ne vehessen.* Ilyesmit még magyar jogász ünnepiesen nem proclamált. A „Győri Közlöny” se dicsekedett vele. De azért tapsolt az intelligenciá, úgy kívánta ezt a nap sorsa, a diadal mámore. Tapsoltak még azok is, kik a czigánylaposiaknak jó néven nem veszik, ha néha a fönt magasztalt elvet a gyakorlatban figyelem nélkül nem hagyják; pedig itt az intelligencia hiánya, egyéb körülmények sokat csakugyan kimentenek, vagy legalább sokat érthetővé tesznek. Ha ez utóbbi elvek alkalmasok voltak volna az erkölcsök fellendítésére s az emberiség magasabb céljainak elérésére, bizonynyal proclamálta volna azokat már 19 száz évvel előbb maga a világ regenerátora; szélében hirdették volna azt az apostolok s nem kellett volna a világnak várni a 19-ik század új nemű apostolaira.

Pyrrhusi győzdelme ne tegye elbizottá; mert még vannak s lesznek is, kik inkább hallgatnak az ősi apostoli tanokra, melyek így hangzanak: Azoknak, kik házasságban vannak, nem én parancsolom, hanem az Ur, hogy a feleség el ne váljék férjétől. Hogyha elválék, házasság nélkül maradjon, vagy békéljen meg férjével. És a férfi el ne bocsássa feleségét. Kor. I. L. VII. 10. 11. És ismét: Az asszony kötve van a törvényhez, ameddig férje él, hogyha férje meghal, felszabadul, menjen férjhez akihez akar, csak hogy az Urban. u. o. 39. v. Ugyanazért házasságtörőnek mondatik, ha míg férje él, más férfiúval tart, de ha meghal férje, megszabadul férje törvényétől, hogy ne legyen házaságtörő, ha más férfiúhoz megyen. Rom. VII. 2. 3.

(Folyt. köv.)

Elemi iskoláink.

Gyermekeink jövőjének a megélhetésre képesítése tekintetéből a győri katolikus iskolai önkormányzat által legközelebb közhírré tett tanítói pályázat alkalmas szolgálhat arra, hogy elemi iskoláinkat az alapvetés, úgy a középiskolákra való előkészítés érdekében azon színvonalra emeljük, melyet a mai kor értelmiségének fejlődése jogosan és nélkülözhetlenül megkíván.

A tanügyre felügyelni, ezt kezelni, igazgatni, mindezekben ellenőrizni lévén az iskolai önkormányzatnak legszebb hivatása, egész odaadással s a lelkiismeret legbensőbb sugallatára hallgatva,

félretéve minden egyéb érdeket kell bele bocsátani mindazon mozzanatok megbirálásába, elintézésébe, melyek hitközségünk legbensőbb kebelében az elemi oktatás és nevelés terén felmerülnek.

Kétségbe vonhatlan, hogy jó és alapos rendezés csak ott vihető keresztül, a hol a tanerők magasabb képzettségük mellett a kellő értelmet, gondos szigort, lankadatlan türelmet az arra termettséggel kifejtteni s a tanulmánykedvet a kis gyermek szívében felkölteni, a tudás ösztönét belesöpögtetni hivatásuknak ismerik, és a tanítók mindenestre a megélhetés biztonságának tudata mellett, szép teendőik magasabb felfogásával bírnak.

Az önkormányzat nem ujonnan rendez, nem tabula rasa előtt áll, ezt jól tudjuk, — a meglévő tényezőkkel leszámolni kötelessége — és vannak korlátok, melyeket figyelmen kívül nem hagyhat, mindamellett első és legfőbb eltvábolható kötelességének kell neki érezni azt, hogy a nevelés ügyét magánytekinetek miatt meghiusulni nem engedheti.

A legsajátosabb belügynek tekintjük mi a rendezést, de vannak kívánalmak, melyek hangosan követelik, hogy elemi iskoláink azon színvonalat mindenestre foglalják el, melyet más hasonló iskolák megtartanak, és a szülők ne kénytelenitiesenek csupán a reá szorultság kényszeréből, gyermekeik jövője kockáztatásával őket járni oly iskolába vagy osztályba, mely mai állapotában az igen sok kívánni valót teljesen nélkülözi.

Mi egyéni kérdést nem csinálunk ez ügyből s legkevésbé fejtegetjük a nyilvánosság terén ama gyakorlati alkalmazást, mely lehetővé idomítaná belvárosi elemi iskoláinkat az egyéni dédelgetések posványából kiemelni és a nevelés mai igényeinek azt megfelelővé tenni.

Az önkormányzat nagyválasztmányának minden egyes tagja érezze ama kötelmet, midőn a jövőkor képezésének munkájában osztakozik, hogy a legnemesebb hivatását teljesíti, ha a zsenge gyermekek növelési ügyét oda emeli, miképen az alapvetésnek csakugyan beilljék, és ez alapvetésen az ifjunak értelmisége továbbfejlesztését biztosítsa.

Tapasztalatunk megnyugtató, hogy elemi iskoláink első és második osztálya rendeltetésének megfelel, kell, hogy a harmadik és negyedik elemi osztályt képesítsük arra, hogy fiainknak a középiskoláinkba lépését a naponta fejlődő gyermeki észnek kiképezésével lehetőssítse, és a gyermek épen a fejlődés fokozatossága által elsajátíthassa a tananyagokból mindama szükségeseket, melyek középiskoláinkban való sikeres előhaladást eredményezhetik.

Tán nem hibázom, ha a feladat legelsejének jelzem azt, hogy iskolai önkormányzatunknak egész szigorral kell arra figyelmeznit, azon törekedni, miképen a nevelés terén a tanerő lankadatlan hivatottsággal teljesítse nemes hivatását, s nem kell bizonyítgatnom, hogy egy elhibázott év a gyermek egész jövőjére kihat és pótolhatatlan lesz az az egész nemzedékben.

Teljes reményünk, hogy a nagyválasztmány felfogva egész maga valóságában missióját, kuruli székeibe ülve Győrváros elemi iskoláinak hanyatlott növelés ügyét hires gondjai legfőbbikévé teendi, és kérielhetlen egyedül a növelés ügy szent feladatát szemé előtt tartva akép intézkedik, miképen tanerőinek megválasztásával és rendezésével elemi iskoláinkat azon színvonalra emeli, melyen a maga képességében csak előrehaladni, a kor igényeinek mindenkben megfelelni, a növelés ügyét a szülők teljes megnyugvásával fejleszteni, magas feladatát a gyakorlatban megvalósítandja.

Azért üdvözöljük a pályázatot, de e mellett a tanerők rendezését oly nélkülözhetlennek tekint-

jük, miképen nyíltan kimondjuk, hogy e nélkül a mai posványosodásból a legjobb, legsikeresebb választás esetén sem menekülünk ki.

Városi közgyűlés.

Győrvárosának a folyó évi aug. 10-én tartott rendes közgyűlése alkalmával kijelölt negyvenhárom ügydarabból az ülés megnyitáskor főispáni előterjesztésre a czigánylaposi ovoda, egy a belvárosi elemi iskola iránti ügyek, — a tanácskozás folyamán pedig a Bisinger-menház felekezeten kívüli jellegének megállapítását, valamint a legel-tetési szabályrendeletet tárgyzások, mint kellően elő nem készítettettek, egy legközelebbi rendkívüli közgyűlésre halasztatván, hitelesítő bizottságnak a polgármester elnöklete alatt Peregi Mihály, Tóth Antal, Karvasy Kálmán és Hechtl Frigyes képviselőkből lett alakítása után:

Tóth Antal nádorvárosi esperes, képviselő ur interpellatiót intéz a nádorvárosiak által a közgyűlés elé 3689. szám alatt egy gyógytár felállítására érdekében még a folyó évi május hó folyamán benyújtott kérvénynek mindeddig nem tárgyalta-tása miatt, mire a főispáni székéből biztosítottván ez ügynek a legközelebbi rendkívüli közgyűlésen leendő felvétele, az interpelláló megnyugvását fejezé ki.

A tárgysorozatból a 31. szám alá tett indítványát Szávay Gyula képviselő a fehérvári-utczának Baross-utczára, az áthidalásnak Baross-hídra elnevezése tárgyában mindenekelőtt felvetni kérvén, ez elhatározatott, és egyuttal az indítvány a maga egészében egyhangulag elfogadtatott, mire felvetettek a tárgysorozat szerinti rendben a ki-tűzött tárgyak, — és pedig:

Vaszary Kólos herezegprimás köszönő irata az ellene kísérelt merénylet után hozzá intézett felíratra, gróf Batthyány Lajos fiemei kormányzó-nak köszönő sürgönye diszpolgárra választatása alkalmából, örvendetes tudomásul vétettek.

A megürült városi számtartói állásra, a főispán által kinevezett dr. Kautz Gusztáv, Peregi Mihály, Mohl Antal s a közgyűlés által választott Zechmeister Károly, Szávay Gyula és Stumpf Dózsa urakból álló kijelölt bizottság jelentése alapján, Grehenek Béla egyhangulag megválasztatott.

A nmlgu belügyministeriumnak a dajkaságba adott gyermekek segélyezését helybenhagyó leirata, továbbá a nmlgu földmívelésügyi ministerium leirata, melylyel a dunaparti védtöltés költségei viselését Győr városa kötelmévé teszi és, — a nmlgu belügyministerium leirata, melyben Hübner Jenő-vel a kórház építése ügyében kötött szerződést jóváhagyaj, tudomásul vétetnek.

A városi nagykölesön-ügyet a nmlgu belügyministerium jóváhagyván, egyelőre 828,267 frt erejéig a különböző pénzüintézetek által beterez-jesztett hét ajánlat közül a Budapesti hazai első takarékpénztáré, 50 évre 4 frt 99 kr évi törlesztés mellett, 100,000 frtos részletekben felvehető és még egy évig 1.200,000 frttal, így összesen két millióig kiegészíthető, félévi felmondásra 1 1/2 % le-számítolási díjjal convertálható bekebelezés nél-küli kölcsönnyújtás legmegfelelőbbnek mutatkoz-ván, — ez elfogadtatott és a kormányhatóság hely-benhagyása után a kivitel módzatai megállapítatnak.

A nmlgu belügyministerium leirata Tóth Gyula és társai fellebbezésére tudomásul szolgálván, a 65. sz. közgyűlési határozat a főrendiház refol-málása tárgyában a törvényhatóságoknak meg-küldetik.

Tanácsi javaslat a Györgyi-féle Asszonyfán s környéken levő ingatlanoknak 17,000 frt kikiál-

lasi ár melletti önkényes elárvereltetéséért elö-gadtatott.

A nmlgu belügyminiszter leirata a nádor-városi iskolatelek átengedése végett tudomásul szolgál.

Tanácsi javaslat a kármelitakózi házakból fenmaradó térségek értékesítése ügyében azzal, hogy a Pócza-féle ház megvételére Mayr Gyula a szomszédos Bayné-féle háznak felsőparkánya vonalának megfelelően egy emeletes házat is építhet, mindenkben helybenhagyatott.

Klausz J.-nek 50 krral, ifju Relle Dánielnek 1 frtjával élet számított ingatlanvételi ügye helybenhagyatott.

Körmendy János ajánlata ugyan ingallan-vétel ügyében annak idején fog tekintetbe vétetni.

Mihálkovich Tivadar cigánylapiosi háztelké-nek ügye a szavazat abszolút többségének hiánya miatt jövőre halasztatott.

A közbiztonságnak elrendelt máshol építése ellen, a megvételnek átalakítása kiemelésével újabb felirat határozatott.

Kovács Gyula bérnök szerződéseinek neje által való aláírása is elrendeltetett.

Tanácsi javaslat egynemely behajthatlan kö-vetelés törzése iránt elfogadtatott.

Murlasits Pál bérletengedése iránti kérelme elutasított.

A hidak ügyében keletkezett helybenhagyó belügyministeri rendelet tudomásul vétetett.

Az 1891/2. évi közuti zárszámadás helyben-hagyatott.

A rendőrőrmesterek egyenruházata a háztar-tásból fedezendőnek kimondatik.

A katolikus önkormányzati testület évi se-gélyezése 15,500 frtban megállapítván, ez arány-ban részesítettnek a többi felekezetek is.

Feketeházi Jánosnak panaszos előterjesztése figyelembe nem vétetett, a város közönsége to-vábbra is megmarad annál, hogy 4000 frt kifize-tésével minden lehető igénye kielégített.

Tanácsi előterjesztés az áthidalás ügyében, hogy a város minden jogának fentartása mellett és hivatkozva, hogy színben való átjárás szol-galma telekkönyvileg biztosítva van, — a nádor-városi kálvária-utca folyamán gyalog átjáró lé-tésítése végett azzal, hogy az áthidalás 1894. szept. hóig, mennyire felel az meg a közlekedés igényeinek, hivatalosan felügyeltetni fog, a nmlgu kereskedelmi miniszter urhoz felirat intéztessék, — elfogadtatott.

Ózvegy Fügi Ferenczné 240 frt kegydíja, Haeffner Ernőnek 500 frt segélye, Schwarcz Já-nosnak 50 frt jutalma, Pilvax Lászlónak temetési járulékra 20 frt megszavaztatott.

Nits István városi pénztárnok kérvényére méltányossági tekintetből a pénztári kulcsok új-ból elkészítéséért reá rótt 90 frt leiratni hatá-roztatott.

A földadósorozati munkálatok iránt újabb jelentés bevértván, Lakner Sándornak e körüli jutalomban részesítése iránt akkor fog határozat hozatni.

Háromszék vármegyének az ártatlanul elítél-tek kárpótlása, — Trencsén vármegyének az ut-adó kedvezményének a törvényhatósági tisztvisel-ők részére való megadása, — Csongrád vármeg-yének a közutaknak az ármentesítési költségek alól való felmentése tárgyában átiratuk pártoltatni s hasonló felirat intéztetni rendeltetett.

Debreczen városnak a főrendiház reformá-lása tárgyában átirata tudomásul vétetett.

A gyári iparosok szakrajz iskolája évi 150 frttal segélyeztetni határozatván, — a pénztárvisz-gálatokról szóló jelentések tudomásulvétele után, egyéb tárgy nem lévén, a gyűlés szétoszlott.

Irodalmi értesítő.

A „Magyar Szemle” jeles szépirodalmi lap XXXII. száma következő tartalommal jelent meg:

Házasság, szerelem. Dolna K.-tól. — Egyén és tömeg a regényben. Gáspár Imrétől. — Irók a képviselőházban. Erdélyi Gyulától. — Nyár. (Köl-temény.) Szomoró Károlytól. — A kántorék. Hor-vát (Horovitz) Lipóttól. — Spanyolosan. Ludovicus-tól. — Szeretetem. (Költemény.) Sipos Istvántól. — Az adóvégrehajtó. (Folytatás.) Czenczortól. — Egy kincs története. (Folytatás.) Némethől fordít-totta Mátrai Győző. — Hétről-hétre, (Tárca.) K. J.-tól. — A lipótvárosi bazilika. Dr. Radványi Bélától. — Irodalom és művészet. — Játék. — Vegyesek. — Szerkesztői üzenetek.

M. t. olvasóinkhoz!

„Közvélemény” című, magyarországi keresztény katolikus vallásunk érdekei védelmében meg-indult politikai lapunkra a folyó 1893. évi július 1-től új előfizetést nyitottunk:

egész évre 6 frt — kr.
fél évre 3 frt — kr.
negyed évre 1 frt 50 kr.

Az előfizetési díjakat kérjük kiadóhivatalunk-hoz Győr, Deák utca 8. sz. a küldeni, s egyúttal felkérjük azon tisztelt úgbarátainkat, kik lapunkat, első számától maig megtartani szivesek valának hogy az első évnegyedre lejárt 1 frt 50 kr. előfize-tési díjat ugyan kiadóhivatalunkhoz mielőbb bekü-deni sziveskedjenek.

Győrött, 1893. évi július hóban.

Hahnekamp György,

lapvezér.

Krisztinkovich Ede,

felelős szerkesztő és kiadótulajd.

Sankovics Bertalan

szerkesztő.

KÜLÖNFÉLÉK.

— A fumei kormányzó köszönő-távirata.

Batthyányi Lajos gróf a következő táviratot intézte diszpolgárrá választása alkalmából Győr város polgármesteréhez: „Öszinte örömmel és köszö-nettel vettem Nagyságod szives értesítését, hogy Győr város közönsége egyhangulag diszpolgárává meg-választani méltóztatott. Kérem sziveskedjék Győr város tekintetes közönségének e megtisztelő kitün-tetésért öszinte hálás köszönetemet nyilvánítani.” Batthyányi.

— A király szeptember 21-én este indul Kőszegről a német császárral és a szász királylyal két külön udvari vonattal Kanizsán, Baicsón, Pé-cesen és Dárdán át Frigyes főhercegnek bélyei vadász-területére. Az uralkodók a külön e czélra berende-zett Orient gőzhajón fognak lakni, mely a vadász-területhez közel a Dunán horgonyt vet. Albrecht főherceg bélyei erdőségének rengetegekben a sar-vasvadaknak oly példányai vannak, minőket másutt Európában most már alig találhatni. Az uralkodók tartózkodásának tartama a vadászat lefolyása szerint alakul.

— A pápa tekintettel arra, miszerint egész-sege hosszabb idő óta nem valami kitűnő, vég-rendelkezett s három bibornokot jelölt ki azon feladattal, hogy annak idején végrendeletét végre-hajthassák.

— A jászóvári prépost beiktatása. Benedek Ferenc új jászói prépost beiktatása f. hó 8-án ment végbe. Szentmise után a főpap a megye, Kassa városa, a kir. tábla és a katonaság tisztelgő kül-döttségeit fogadta. Délben 120 terítékű bankett volt a praelátus tiszteletére.

— Tüntetés Pável püspök ellen. Tudvalevő, hogy Pituk Béla nyugalmazott gör. kath. plébános, „Hazaárulók” czimén, szenzációs rőpiratot adott ki, amelynek éle különösen Pável nagyváradi gör.

Nyomatott Nitsmann József könyvnyomdájában, Győr. 1893.

kath. püspök ellen irányul. Ennek hatása alatt a nagyváradiak zajos tüntetésben adtak kifejezést megbotránkozásuknak, s a püspök, valamint több kompromittált román kanonok és ügyvéd házának ablakait bevették.

— A kőszegi királyfogadás. Vas megye előkelő közönségének körében élénken nyilvánul az az óhajtság, hogy a király a pályaudvaron a német-eszárt s a többi fejedelmi vendéget a magyar küldöttségek jelenlétében fogadja, hogy államunk magyar nemzeti jellege demonstráltassék. Valószínű, hogy illetékes helyen tenkintettel lesznek-e méltányos óhajtsáira.

— Katonai lóvásár Győrben. Az idei őszi katonai lóvásárt városunkbn szeptember 26-án fogják megtartani.

— A takarmánykivitel tilalom tárgyában Laszberg Rudolf gróf főispán leiratot intézett a városhoz, mely szerint e tilalom beszüntetése vé-gett kívánatos lenne tudni, mennyi e város terüle-tén a takarmánykészlet. Ép azért a szálas takarmány, valamint a zab és főleg a kukoricza-termés állása figyelemmel kísérendő. Ez év október haváig zá-rójelentés készítendő az idei takarmány és pót-takarmánytermés eredményéről, a készlet nagysá-gáról és a fogyasztási szükségletéről, valamint ezek egybevetésével a hiányról, esetleg a fölöslegről.

— Cöburg Fülöp herceg s neje Luiza her-czegnő, ugy fiuk Fülöp herceg, s főudvarmeste-rük báró Gablenz e hó 10-én Vihnyén a fürdőt meglátogatták, dr. Boleman István fürdőorvos kalauzolta a fenségeket, — kik a régi fürdőház éttermében ebédtek, mely idő alatt a fürdői zenekar szép magyar nótákkal kedveskedett — ebéd után a közeli fenyvesben tett gyalogséta után a magas vendégek kocsiba ültek, és dr. Bo-leman előtt ismételten is kijelentették, hogy rövid tartózkodásuk kellemesen telt el, tovább utaztak.

— Ismét czirkuszelőadások. Egy nagyszabású czirkusz megbízottja járt Berlinből a Hets-czegnél, hogy a vásártéren építse fel 50 méter magas át-mérőjű czirkuszát. Mint hírlik a czirkusz 70 lóval rendelkezik.

— Spalatóból írják, e hó elején szardella-halászaink ritka Lamna Combina czápat fogtak, a két és félméter hosszú halszörnyeteget igen kezdetleges módon kerítette meg négy halász kis vitorlás bárkán; ők apró halak fogdosásával lévén berendezve, egyszerre észrevették a nagy halat, mely csónakjukat kerülgette, egész biztonsággal kötélhurkot vetettek reá s egy rántással a czápa fogva lett; de most jött a hadd el hadd, a hal észrevette helyzetét s csapkodni kezdett farkával, a bárka csak ugy tánczolt a hullámvágások miatt, de a négy markos legény is elég szörszön volt a a zsákmány hátulsó részét, ahol a kötél jó mélyen belevágódott a fark tövével a hal husába, ki-emelni, s mivel ezzel ereje jó részét elvették, két legény a helyzetet így megtartani elég lón, míg a másik kettő a vitorlának ügyes rendezésé-vel diadalmasan kivezett a partra az ott ritka zsákmánnyal.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Sz. Gy. Szentpéter. Jeles tollának más irányu mun-kásságát szivesen fogadná a „Közvélemény”.

M. F. Bácsa. Mikor számíthatunk b. igéretének be-váltására?

S. I. Gy. Eger. Helyszüke miatt most. Várjuk a jö-vendőt.

P. M. Szt.-Margit. Szives köszönet, kérjük a jövőben is.

Lapvezér:

HAHNEKAMP GYÖRGY.

Szerkesztő:

SANKOVICS BERTALAN.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos:

KRISZTINKOVICH EDE.